Annus II. - Vol. II | Die 31 Martii 1910. | Num. 5.

ACTA APOSTOLICAE SEDIS

COMMENTARIUM OFFICIALE

SUMMARIUM

I. *Acta Pii PP. X:* Litterae apostolicae, pag. 185; Epistolae, pag. 189. — II. *S. C. de Sacramentis:* Dubiorum circa decretum de sponsalibus et matrimonio, pag. 193; Praesumptionis de morte, pag. 196. — III. *S. C. Concilii:* Eleemosynarum missarum, pag. 203. — IV. *S. C. Rituum:* Monitum ad editores librorum liturgicorum, pag. 205. — V. *S. R. Rota:* Nullitatis matrimonii, pag. 206. — VI. *Secretaria Status:* Documenta Americam latinam et Insulas Philippinas respicientia, pag. 213; Epistolae, pag. 220.

Diarium Romanae Curiae: Congregazione preparatoria, necrologio, pag. 224.

ROMAE
TYPIS POLYGLOTTIS VATICANIS
MDCCCCX.

Directio: Palazzo della Cancelleria. — Roma.
Administratio: Tipografia Poliglotta Vaticana. — Roma.

Pretium annuae subnotationis.
Pro Italia, L. **12.** — Extra Italiam, L. **15.**
Unius fasciculi, L. **1.**

« *Bis* fere *in mense* (Commentarium) *prodibit, ac quotiescumque vel necessitas vel utilitas id postulare videbitur* ». (Ex *Commentarii Officialis* ratione, die 29 Octobris 1908 edita).

INDEX HUIUS FASCICULI

ACTA PII PP. X

Litterae Apostolicae.

pag.

I. *Fidelium sodalitates.* - Sodalitio *Mariae Reginae cordium* in Urbe instituto nonnullae indulgentiae in perpetuo conceduntur, addito pariter privilegio in perpetuum indulto altaris privilegiati personalis pro sociis sacerdotibus. - *1 februarii 1910* 185

II. *Pias inter fidelium.* - Consociatio precum pro Scandinavorum conversione impetranda erigitur in Abbatia S. Mauritii Claravallensis, in dioecesi Luxemburgensi, cum facultate inscribendi socios ubique terrarum et cum indulgentiis consuetis - *8 martii 1910* 187

Epistolae.

I. *Quod cognovimus.* - Ad R. P. D. Agnellum Renzullo, Episcopum Nolanum, ob quinquaginta expletos annos sacerdotii. - *17 februarii 1910* 189

II. *Quem datis.* - Ad Gabrielem Mariam Fratrum a Scholis christianis Antistitem Generalem, ob celebrandum quintum et septuagesimum anniversarium a restitutis domibus, religiosis tironibus instituendis. - *23 februarii 1910* 190

III. *Exeunte anno.* - Ad R. D. Carolum Kanter et Marchionissam Adelem Pallavicini Praesides piae Societatis *ab altari*, in quinquagesimo a condita Societate anniversario. - *27 februarii 1910*. 191

IV. *Quae nuper.* - Ad Petrum S. R. E. presbyterum Cardinalem Coullié, Archiepiscopum Lugdunensem. - *14 martii 1910* . . . . . »

S. CONGREGATIO DE SACRAMENTIS.

I. *Romana et aliarum.* - Dubiorum circa decretum de sponsalibus et matrimonio. - *13 martii 1910* 193

II. *Messanen. seu Rheginen.* - Praesumptionis de morte. - Instructio S. C. S. Officii ad probandum obitum alicuius coniugis, an. 1868 - *12 martii 1910* 196

S. CONGREGATIO CONCILII

Luxemburgen. - Eleemosynarum missarum. - *26 februarii 1910* 203

S. CONGREGATIO RITUUM.

Monitum ad editores librorum liturgicorum - *9 martii 1910.* 205

Annus II. - Vol. II. Die 31 Martii 1910. Num. 5.

ACTA APOSTOLICAE SEDIS

COMMENTARIUM OFFICIALE

ACTA PII PP. X

LITTERAE APOSTOLICAE

I.

SODALITIO " MARIAE REGINAE CORDIUM " IN URBE INSTITUTO NONNULLAE INDULGENTIAE IN PERPETUUM CONCEDUNTUR, ADDITO PARITER IN PERPETUUM INDULTO ALTARIS PRIVILEGIATI PERSONALIS PRO SOCIIS SACERDOTIBUS.

PIUS PP. X.

Ad perpetuam rei memoriam. -- Fidelium sodalitates ad pietatis et caritatis opera patranda institutae, quasi cohortes auxiliares, in sacri muneris exercitatione clerum adiuvant, et tum divini cultus decori prospiciunt, tum actuoso studio intendunt, ut potiora in dies christiana res incrementa suscipiat. Haec animo repetentes Romani Pontifices Nostri Decessores, sapienti quidem consilio, societates ipsas, ut propositum sibi finem facilius consequi quirent, peculiaribus gratiis et privilegiis, munire et cohonestare consueverunt. Iamvero cum dilectus filius Hubertus Maria Ghebard, Procurator generalis Societatis Mariae B. Montfort nec non Filiarum a Sapientia, Nos enixis precibus flagitaverit ut Christi fidelibus adscriptis vel adscribendis Sodalitio sub titulo *Mariae Reginae Cordium* canonice instituto, in hac Alma Urbe, per litteras a Cardinali Nostro in eadem Urbe Vicario in spiritualibus generali, die XVI Iunii mensis anno MCMVI datas, penes publicum Sacellum quod adiacet Collegio Montfort, in vico urbano cui a Sardinia nomen, nonnullas spirituales gratias, de thesauro Ecclesiae largiri dignaremur, Nos quibus nihil antiquius quam ut pietas christiani populi magis ac magis erga Deiparam Virginem, Salvatoris Nostri altricem, augeatur, amplificetur, votis his annuendum quantum in Domino possumus, existimavimus. Quae cum ita sint,

de Omnipotentis Dei misericordia ac Beatorum Petri et Pauli Apostolorum Eius auctoritate confisi, omnibus et singulis fidelibus qui eandem societatem titulo *Mariae Reginae Cordium* penes Collegium Montfort, huius Urbis canonice erectam in posterum rite ingredientur, die primo eorum ingressus, si vere poenitentes et confessi S. Synaxim sumpserint, plenariam; ac tam inscriptis quam in posterum inscribendis ipsa in societate sodalibus, qui admissorum confessione expiati, ac coelestibus Epulis refecti, quotannis die festo B. M. V. ab Angelo salutatae, supradicti Collegii Montfort publicum Sacellum a primis vesperis ad occasum solis diei huiusmodi visitent, ibique pro Christianorum Principum concordia, haeresum extirpatione, peccatorum conversione ac S. Matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effundant, plenariam quoque omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino concedimus.

Porro largimur sodalibus ipsis, si malint liceat, plenariis his indulgentiis, vita functorum labes poenasque expiare. Praeterea sacerdotes in memorata Sodalitate tam inscriptos quam in posterum rite inscribendos, altaris privilegiati personalis indulto, ita per praesentes Apostolica Nostra auctoritate donamus, ut iidem tribus cuiusque hebdomadae diebus, ad lubitum eligendis, si ad quodlibet altare Missam pro defunctorum animabus piandis celebrent, eadem Missa, illi animae pro qua facta fuerit non minus suffragetur, quam si fuisset ad privilegiatum altare peracta. Non obstantibus Constitutionibus et ordinationibus Apostolicis, ceterisque, speciali licet et individua mentione ac derogatione dignis, in contrarium facientibus quibuscumque.

Praesentibus perpetuis futuris temporibus valituris.

Datum Romae, apud S. Petrum sub annulo Piscatoris, die 1 Februarii MCMX, Pontificatus Nostri anno septimo.

R. Card. Merry del Val,
a Secretis Status.

L. ✠ S.

II.

CONSOCIATIO PRECUM PRO SCANDINAVORUM CONVERSIONE IMPETRANDA ERIGITUR IN ABBATIA S. MAURITII CLARAVALLENSIS, IN DIOECESI LUXEMBURGENSI, CUM FACULTATE INSCRIBENDI SOCIOS UBIQUE TERRARUM, ET CUM INDULGENTIIS CONSUETIS.

PIUS PP. X.

Ad perpetuam rei memoriam. — Pias inter fidelium consociationes quae vel boni operis exemplo, vel precum communione clerum adiuvant in sacri ministerii partibus implendis, illas quidem interposita auctoritate Nostra apostolica sancire, ac singularibus de thesauro Ecclesiae gratiis locupletare maturamus, quas sociorum numero et propositi finis opportunitate, praestare ceteris noverimus. Iamvero compertum Nobis est dilectum filium Paulum Renaudin Abbatem S. Mauritii Claravallensis, in dioecesi Luxemburgensi, miranda Anscharii sancti vitae facinora memoria repetentem salutare ac frugiferum consilium mente molitum esse instituendae fidelium societatis quae eo spectet ut, assidua prece, populorum qui septentrionales Europae regiones incolunt, reditum ad veram Christi fidem a coelesti numine impetret. Fastorum Ecclesiae tabulae docent, Sanctum Anscharium monachum benedictinum, ex Abbatia Corbeiensi in Gallia, instantibus Daniae et Sueciae regibus, septentrionales Europae oras Evangelii praedicandi causa lustrasse ac tam uberes ibidem in Dominico agro recolendo fructus percepisse, ut universos Scandinaviae Daniaeque populos Christo lucrifecerit. Inde apostolicis laboribus praemium obtinuit meritis non impar; Hammaburgensium enim Antistes electus est, et a Decessore Nostro Gregorio PP. IV sacro pallio donatus, in regionibus Borealibus Sanctae Sedis legatus constitutus, fulgidum benedictini Ordinis decus atque ornamentum extitit. Sed cum labentibus saeculis hae nobiles regiones, grassante haeresi lutherana a fide Romana misere desciverint, ipse dilectus filius Paulus Renaudin Abbas sui muneris esse ratus populorum illorum ad veram catholicam fidem reditum ferventibus votis a Deo impetrare, piam in suo abbatiali templo erigendam cogitavit consociationem fidelium, qui ad Scandinaviae conversionem animum intendentes, continuas Deo funderent preces, per quas super Evangelii praecones divinae gratiae ros ab Alto dimitteretur. Nunc autem cum idem Abbas Nos enixis precibus adierit, ut consociationem eandem, Apostolicae potestatis sanctione, instituere dignemur, Nos generosis huiusmodi coeptis ex nativo apostolatus Su-

premi officio aspirantes optatis his piis et salubribus ultro libenterque annuendum existimamus. Quae cum ita sint, haec decernimus.

1. In Abbatia Sancti Mauritii Claravallensis intra fines dioecesis Luxemburgensis, consociationem precum ad obtinendum reditum ad catholicam fidem Scandinavorum populorum, nempe Danorum, Suecorum ac Norvegorum, Apostolica Nostra auctoritate, tenore praesentium, erigimus et instituimus.

2. Patronos Sodalitatis esse volumus B. Mariam Virginem sub titulo Assumptionis, Sanctum Paulum, Sanctum Anscharium, Sanctum Canutum, Sanctum Olavum et Sanctam Birgittam.

3. Esto consociationis praeses Abbas pro tempore existens S. Mauritii Claravallensis, qui per se, vel per alium quemvis ex monachis suis ab ipso electum, societatem eandem moderabitur.

4. Fas sit cuicumque fideli catholico ubique terrarum degenti, in ipsam consociationem rite ingredi. Nomina vero sodalium inscripta vo umus peculiari libello, in memoratae Abbatiae tabulario asservando.

5. Sodales quotidie una saltem vice Salutationem Angelicam recitare teneantur, pro Scandinavorum conversione, atque hanc impetrandae conversionis voluntatem, reliquis orationibus suis adiiciant; animas autem vita functorum e regionibus Scandinavis, quae in purgatorio igne detineantur, singulari prece prosequantur. Praeterea ut frugiferis his exercitationibus, spiritualia etiam accedant carismata, de Omnipotentis Dei misericordia ac Beatorum Petri et Pauli Apostolorum Eius auctoritate confisi, omnibus et singulis fidelibus ex utroque sexu, ubique terrarum degentibus, qui in consociationem ipsam in posterum ingredientur, die primo eorum ingressus si vere poenitentes et confessi sacram Synaxim sumpserint, plenariam; ac tam inscriptis, quam in posterum inscribendis ipsa in consociatione precum sodalibus, in cuiuslibet eorum mortis articulo, si item vere poenitentes et confessi ac sacra Communione refecti, vel quatenus ut facere nequiverint, saltem contriti, nomen Iesu, ore, si potuerint, sin minus corde devote invocaverint, et mortem tanquam peccati stipendium submisso animo susceperint, etiam plenariam; tandem iisdem nunc et in posterum existentibus super enunciatae consociationis sodalibus, qui admissorum confessione rite expiati, atque Angelorum pane refecti, diebus festis coelestium Patronorum ipsius consociationis, nempe festivitate Deiparae Virginis sideribus receptae, et diebus quibus Sancti Pauli, Anscharii, Canuti, Olavi ac Birgittae festa celebratur propriam consociationis ecclesiam exstet in locis ubi commorantur, secus suam cuiusque ecclesiam curialem, a primis Vesperis ad occasum diei huiusmodi visitent; ibique pro christianorum principum

concordia, haeresum exstirpatione, peccatorum conversione ac Sanctae Matris Ecclesiae exaltatione, pias ad Deum preces effundant, quo ex his die id agant, item plenariam omnium peccatorum quorum indulgentiam ac remissionem misericorditer in Domino concedimus. Porro largimur sodalibus ipsis, si malint fas siet, excepta plenaria in articulo mortis lucranda indulgentia, reliquis aliis plenariis indulgentiis de quibus supra habita mentio est, vita functorum labes poenasque expiare.

Contrariis nonobstantibus quibuscumque. Praesentibus perpetuis futuris temporibus valituris. Volumus autem ut praesentium litterarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae adhiberetur ipsis praesentibus, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum sub annulo Piscatoris, die VIII mensis Martii MCMX, Pontificatus Nostri anno septimo.

R. CARD. MERRY DEL VAL
a Secretis Status.

L. ✠ S.

EPISTOLAE

I.

VENERABILI FRATRI AGNELLO, EPISCOPO NOLANO, OB L EXPLETOS ANNOS SACERDOTII.

Venerabilis frater, salutem et apostolicam benedictionem. — Quod cognovimus ex tuis proximis litteris te propediem quinquaginta sacerdotii annos completurum, id Nobis scilicet valde gratum fuit, praesertim quia videbamus dari Nobis causam eius testandae benevolentiae, qua te ob merita prosequimur. Itaque, cum tibi iam nunc gratulamur quod virtutem diligentiamque tuam usque adhuc provexit divina benignitas, magnamque et aetatis et meritorum accessionem optamus, tum pontificalis indulgentiae muneribus volumus fausti diei, in quem memoria tuae consecrationis incidet, augere laetitiam eamque facere fructuosiorem. Quare in eum diem damus tibi, ut, cum Sacrum facies, plenariam peccatorum veniam a Deo impetres; atque hoc idem tribuimus omnibus

de tuo grege fidelibus, qui, rite Confessione abluti et Sanctissima Eucharistia refecti, te ipsum et Nos remque christianam Deo commendaverint. Auspicem autem divinorum munerum, tibi, venerabilis frater, et Clero populoque tuo apostolicam benedictionem amantissime impertimus.

Datum Romae, apud S. Petrum die XVII Februarii MCMX, Pontificatus Nostri anno septimo.

PIUS PP. X.

II.

AD GABRIELEM MARIAM FRATRUM "A SCHOLIS CHRISTIANIS" ANTISTITEM GENERALEM, OB CELEBRANDUM QUINTUM ET SEPTUAGESIMUM ANNIVERSARIUM A RESTITUTIS DOMIBUS, RELIGIOSIS TIRONIBUS INSTITUENDIS.

Dilecte Fili, salutem et apostolicam benedictionem. — Quem datis ad Nos litteris nuntiasti propediem celebrandum quintum et septuagesimum annum a restitutis domibus, religiosis tironibus Societati cui naviter praees instituendis, eundem non tibi tantum ac tuis, sed et Nobis gaudio scito futurum. Compertum quippe habemus hosce annos nec laborum expertes, neque vacuos fructibus vobis effluxisse. Vix enim memoratu opus est quantum in provehenda christiana popularium adolescentium institutione contulerint opere qui ex domibus eisdem prodiere optimae disciplinae alumni, et quantum ex actuosa eorundem caritate, religiosa civilisque res perceperit utilitatis.

Laetamur ex animo tam praeclara molimina, eaque, tua sollertia et Episcoporum favore auctis religiosis tironibus qui doctrina et sanctimonia perspicui laborantibus fratribus suppetias veniant, maiora in dies incrementa confidimus captura. Sane in quae incidimus tempora, quaeque adolescenti aetati struuntur insidiae ut mature a religione et a virtute abducatur, studiis eorum qui sese bono devovent pueritiae multam parant messem. Ne desint ergo operarii qui eam sedulo excolant ut colligant uberrimam. Id a Deo supplices contendimus: et ut e sententia cadant vota Nostra, occasionem nacti subeuntis domesticae tuae laetitiae, tibi, dilecte Fili, tuisque sodalibus universis amantissime benedicimus, rati patris benedictionem filiorum domos firmas reddere ac perenni prole fecundas.

Datum Romae, apud S. Petrum die XXIII Februarii MCMX, Pontificatus Nostri anno septimo.

PIUS PP. X.

III.

DILECTIS FILIIS CAROLO KANTER ADLECTO INTER ANTISTITES DOM. PONT. ET MARCHIONISSAE ADELI PALLAVICINI PRAESIDIBUS PIAE SOCIETATIS " AB ALTARI ", IN QUINQUAGESIMO A CONDITA SOCIETATE ANNIVERSARIO.

Dilecti filii, salutem et apostolicam benedictionem. — Exeunte anno quinquagesimo a condita pia Societate cui praesidetis, recte existimastis, quas dabatis nuper ad Nos litteras, eas Nobis fore periucundas. Etenim nihil sanctius, nihil salubrius esse potest, quam, quod vobis est propositum, promovere cultum Sacramenti Augusti, simulque inopiae subvenire sacrarum aedium, ubi necessariae supellectilis copia desideretur. In hoc autem apparet plane eximiam valdeque fructuosam adhuc vestram industriam exstitisse. Vobis igitur plurimum gratulamur, quin etiam gratias ingentes agimus, quod, vestram et communem foventes in Christum Dominum pietatem, optime de Ecclesia sancta mereri consuevistis. Praeterea, quod documento sit paternae in vos benevolentiae Nostrae, vobis singulis, quotquot estis de ista Societate, damus, ut anno vertente, semel, quo die cuique libuerit, modo rite expiati Sancta de altari libaveritis, plenariam peccatorum veniam apud Deum impetretis. Quod reliquum est, Societatem vestram, quam gaudemus late per Hungariae dioeceses iam esse propagatam, magnopere velimus ut omnes boni opibus suis atque studiis iuvent. Auspicem vero coelestium munerum, vobis, dilecti filii, cunctisque vestris sodalibus apostolicam benedictionem peramanter impertimus.

Datum Romae, apud S. Petrum die XXVII Februarii MCMX, Pontificatus Nostri anno septimo.

PIUS PP. X.

IV.

DILECTO FILIO NOSTRO
PETRO S. R. E. PRESB. CARD. COUILLIÉ, ARCHIEPISCOPO LUGDUNENSI.

Dilecte fili Noster, salutem et apostolicam benedictionem. — Quae nuper facta sunt Romae hostiliter et contumeliose in Ecclesiam sanctam, cum foederatae improborum manus annuam memoriam hominis flagitiosissimi celebrarent, ea certe animo Nostro, tot iam curis afflicto, ma-

gnam aegritudinis accessionem importarunt. Vidimus enim inimicis Crucis Christi datam in hac sacra Urbe licentiam, ut maiestatem Romani Pontificatus sanctitatemque religionis catholicae incredibili conviciorum petulantia luce palam appeterent, idque, quod maximo dolore fuit, cum gravi offensione adolescentiae et plebis imperitae. Sed tamen miserentis Dei beneficio, qui acerbitates rerum tempestivis mitigare solatiis et de malis bona solet quaerere, per eos ipsos dies factum est, ut, commotis indignitate rei animis catholicorum, undique ad Nos afferrentur pietatis atque obsequii praeclara testimonia: quibus non parum eam Nostram aegritudinem levari sensimus. Ad id officii Nobis tribuendum nemo te diligentior fuit, dilecte fili Noster, qui per litteras amantissimas non solum tuo, sed etiam dioecesis tuae nomine, summam Nobis fidem es pollicitus; tametsi eam vos cum omni Gallia catholica egregie praestatis, tot tantaque incommoda perferentes pro Ecclesia, constantia mirabili. Nobis autem vestrum hoc studium Nos consolandi sane fuit iucundum, itemque fausta omina, quibus Nos in proximum diem nominalem estis prosecuti. Quare, agentes ex animo gratias, tibi, dilecte fili Noster, et Clero populoque tuo apostolicam benedictionem, auspicem coelestium munerum ac testem praecipue benevolentiae Nostrae, peramanter impertimus.

Datum Romae, apud S. Petrum die XIV Martii MCMX, Pontificatus Nostri anno septimo.

PIUS PP. X.

S. CONGREGATIO DE SACRAMENTIS

I.

ROMANA ET ALIARUM.

DUBIORUM CIRCA DECRETUM DE SPONSALIBUS ET MATRIMONIO.

In plenariis comitiis a S. Congregatione de disciplina Sacramentorum habitis, die 12 martii 1910, sequentia proposita fuerunt dirimenda dubia nimirum :

I. Quid intelligendum sit nomine « regionis », seu in qua distantia debeant versari contrahentes a loco in quo est sacerdos competens ad assistendum matrimonio, ut hoc possit valide et licite iniri coram solis testibus ad normam art. VIII decr. « *Ne temere* ».

II. Accidit non raro ut ob sacerdotum inopiam plures paroeciae ab uno tantum parocho regantur, qui easdem omnes singulis mensibus invisere nequit. Sunt pariter quaedam amplae paroeciae, vicos etiam cum sacello publico valde dissitos continentes, qui infra mensem, tum ob viarum asperitatem, tum ob fluminum impetum lustrari a parocho nequeunt omnino, nec parochus a fidelibus adiri potest. Quaeritur: *a)* Possintne fideles paroeciarum in primo casu, elapso mense quin parochus advenerit, valide ac licite matrimonium contrahere coram duobus testibus tantum, iuxta art. VIII; *b)* Quilibet vicus in secundo casu possitne tamquam « regio » haberi, ita ut ibi degentes facultate praefati art. VIII uti valeant.

III. Utrum valide matrimonium coram solis testibus ineat qui in « regionem », de qua art. VIII *in fraudem legis* se conferat.

IV. An possint adhiberi ut testes mali christiani atque adeo pagani in ordine ad observandas praescriptiones art. II, III, VII et VIII.

V. Quoad menstruam commorationem et vagos quaeritur : *a)* Utrum commoratio menstrua, de qua in art. V, § 2, sit accipienda *sensu relativo,* i. e., quoad eos qui alibi habent domicilium aut quasi-domicilium, an *sensu absoluto,* seu quoad illos qui nullibi praedictum domicilium aut quasi-domicilium habent; *b)* Utrum parochus vel Ordinarius proprius, de quo eodem art. V, § 3, sit parochus vel Ordinarius commorationis menstruae

sensu absoluto acceptae; *c)* Utrum nomine vagorum, de quibus art. V, § 4, ii omnes veniant qui destituuntur domicilio et quasi-domicilio, an ii tantum qui, domicilio et quasi-domicilio destituti, praeterea nullibi habent parochum vel Ordinarium commoratione saltem menstrua acquisitum.

VI. Accidit ut parochorum coadiutores ab Episcopis nominentur, et quidem ex iure particulari facultate assistendi coniugiis non sint instructi; tamen usuvenit ut, ab incepto officii exercitio, parochis non contradicentibus, sed irrequisita eorum licentia, matrimonii adsistant, in libris etiam matrimoniorum adhibentes solam sui ipsorum subscriptionem; imo praesertim in maioribus paroeciis semper vel fere semper matrimoniis adsistant. Quaeritur in casu: *a)* An matrimonia coram coadiutoribus hucusque inita, tacentibus parochis, sint valida; *b)* Quatenus affirmative, an licite coadiutores se gerant in assistentia connubiis praestanda ab incepto officii exercitio, absque expressa parochorum delegatione; *c)* Utrum tolerari possit mos ut coadiutores omnibus vel fere omnibus matrimoniis in paroecia adsistant, an potius parochi urgeri debeant ad hanc adsistentiam ut plurimum et ordinarie per seipsos explendam, nisi legitima et gravi causa, onerata ipsorum conscientia, impediti fuerint, quo in casu deputationem coadiutoribus conferant et ita solitis verbis connubia in libris matrimoniorum describantur.

VII. Utrum per art. I decreti maneat abrogatum ius speciale ante illud decretum in Hispania vigens, et ad Americam Latinam extensum, vi cuius ad valorem sponsalium requirebatur scriptura publica *a notario* subscripta.

VIII. Utrum Ecclesiae regulares exemptae ad tenorem decreti existimari possint et valeant tamquam territorium parochi seu Ordinarii, in quorum territoriali districtu sunt sitae, ad effectum adsistentiae matrimonii.

IX. An et quomodo annuendum sit petitionibus quorundam Ordinariorum, nimirum: 1.° Episcopi Rosensis postulantis dispensationem ab obligatione imposita per art. IX, § 2, adnotandi in libro baptizatorum coniuges tali die in sua paroecia matrimonium contraxisse; 2.° Vicarii Apostolici Kiam-Si Orientalis postulantis dispensationem non solum ab obligatione adnotandi matrimonium contractum in libro baptizatorum, sed etiam in libro matrimoniorum; 3.° quorundam Ordinariorum Sinensium qui quaerunt: Utrum responsum S. C. C. diei 27 Iulii 1908, ad VII, restringatur ad solos duos casus tunc in quaesito proposito; et, *quatenus affirmative*, postulant ut responsum extendatur ad alios casus verae necessitatis; 4.° Episcopi Mangalorensis qui postulat ut sibi facultas

detur permittendi ut matrimonium celebratum in libro matrimoniorum describi possit a Sacerdote qui ex delegatione parochi matrimonio adstitit, quando parochus sit absens.

Et Emi Patres ad huiusmodi dubia ita respondendum censuerunt:

R. Ad 1.um Matrimonium potest valide et licite contrahi coram solis testibus sine praesentia Sacerdotis competentis ad assistendum semper ac, elapso iam mense, Sacerdos competens absque gravi incommodo haberi vel adiri nequeat.

Ad 2.um Provisum in primo.

Ad 3.um Affirmative.

Ad 4.um Quoad qualitates testium a decreto « *Ne temere* » nihil esse immutatum.

Quoad 5.um Ad *a* et *b*. Provisum per responsum ad quintum datum a S. C. Concilii die 28 Martii 1908.

Ad *c:* Nomine vagorum, de quibus art. V, § 4, veniunt omnes et soli qui nullibi habent parochum vel Ordinarium proprium ratione domicilii vel menstruae commorationis.

Quoad 6.um Ad *a:* acquiescant, facto verbo cum SSmo; ad *b:* serventur de iure servanda; ad *c:* quoad assistentiam matrimoniis a parochis personaliter praestandam Archiepiscopus pro suo iure urgeat si quae sunt de ea re leges Concilii Provincialis. Quoad descriptionem matrimonii celebrati servetur art. IX Decreti « *Ne temere* » et praescriptum Ritualis Romani.

Ad 7.um Affirmative.

Ad 8.um Affirmative.

Quoad 9.um Ad 1.um Non expedire et ad mentem. Mens, est ut Ordinarius aliique ipsius cooperatores, quantum in Domino possunt, satagant illam perniciosam superstitionem ab animis fidelium avertere, qua ab usurpandis Sanctorum nominibus in baptismo receptis deterrentur. Doceant ipsos frequenter, idcirco nomina eis imponi Sanctorum, ut eorum exemplis ad pie vivendum excitentur et patrociniis protegantur. Parochis vero aliisque animarum curae praepositis sacerdotibus commendent, ut quamdiu illa perniciosa superstitio eradicari non possit, omni, qua valeant, diligentia libros parochiales conscribant, etiam adhibita opera aliorum, quorum industria ea in re iuvari posse credant. Quodsi in casu particulari verum nomen coniugati scire non poterunt, stante morali impossibilitate legem observandi, ea non obligantur.

Ad 2.um Non expedire quoad utrumque et ad mentem. Mens est: Ordinarios curare debere, ut a Missionariis regesta celebratorum matrimoniorum diligenter conficiantur et conserventur, eisque pro suo pru-

denti arbitrio praescribere cautiones ad vitanda incommoda exposita, adhibitis etiam, si opus fuerit, signis conventionalibus.

Ad 3.um Quoad 1.um Negative; quoad 2.um Provisum in primo.

Ad 4.um Pro gratia prudenti arbitrio et conscientiae Episcopi.

Die autem 13 eiusdem mensis et anni SSmus Dominus Noster, audita relatione infrascripti Secretarii, supra relatas resolutiones ratas habere et approbare dignatus est.

D. Card. Ferrata, *Praefectus.*

L. ✠ S.

Ph. Giustini, *Secretarius.*

II.

MESSANEN. seu RHEGINEN.

PRAESUMPTIONIS DE MORTE.

Mense Martio 1910.

Post cladem ultro citroque Messanae fretum die 28 Decembris 1908 a terraemotu editam, Emus Archiepiscopus Catanensis primus instructionem petiit a S. Sede pro statuenda libertate eorum profugorum qui, nefarie in concubinatu viventes, terrore perculsi, suae saluti animae consulere satagebant.

Et Sacra Congregatio de disciplina Sacramentorum, sub die 18 Ianuarii a. 1909, praelaudato Emo Archiepiscopo litteras dedit cum instructionibus pro urgentioribus casibus, id est: « In sostituzione della solita « fede di stato libero o di assenza d'ogni altro impedimento, qualora « trattisi di persone le quali pretendono di non aver mai contratto altro « matrimonio, basterà deferir loro, con le cautele in uso, il giuramento « suppletorio. Circa la stessa fede di stato libero, in caso d'avvenuta « morte del primo coniuge, è necessario di aver presente, mancando i « soliti certificati, l'Istruzione del S. Offizio del 1868, se trattasi di « morte anteriore al recente disastro: occorre poi di soprassedere se « trattasi di morte che si suppone avvenuta nello stesso disastro in man- « canza di prove evidenti ».

Progressu temporis, Vicariatus Urbis Cancellarius eidem S. C. quoddam mortis testimonium a civili potestate depromptum subiecit, quaerens ab ea quinam tribuendus esset valor huiusmodi testimoniis.

Antequam responderetur, haec eadem S. C. scripsit, sub die 17 Novembris an. p. e., ad Archiepiscopos Messanensem et Rheginensem, ut

informationes mitterent sequentes, scilicet: utrum in ipsa Curia status animarum iterum fuerit stabilitus; quamnam fidem testimonia mortis a civili potestate deprompta mereantur; denique ut alias transmittere velint informationes ad exarandam Instructionem in proposito utiles opportunasque.

Praefatis litteris ita respondit, die 26 eiusdem mensis, Archiepiscopus Messanensis: « Finora non è stato possibile compilare lo stato delle « anime, poichè si attende all'ordinamento delle parrocchie, impianto delle « baracche, Chiese Parrochiali e case canoniche.

« Sarà questa in seguito la prima occupazione.

« Quanto poi ai defunti nel disastro ho prestato solo fiducia alla « costatazione della morte per mezzo o della ricognizione del cada- « vere o delle testimonianze di persone degne di fede che attestano il « decesso.

« E non essendo tranquillo del mezzo delle pubblicazioni che pra- « tica l' Ufficiale dello Stato Civile, ero anch' io sul punto di scrivere a « cotesta Sacra Congregazione per aver istruzione come regolarmi « quando nè l' uno, nè l' altro mezzo concorrono e non si ha nel con- « tempo notizia delle persone, quivi dimoranti all'epoca del disastro.

« Laonde supplico la S. V. Illma ad implorarmi sul riguardo le oppor- « tune norme, essendovi in corso varî casi per celebrazione di matri- « moni, e mi interessa togliere alcune coppie dal concubinato ».

Respondit sub die 30 ipsius Novembris Vicarius Capitularis Rheginensis: « Di risposta alla nota di V. S. Illma debbo dirle che ancora « non fu possibile di ricostituire in tutte le parrocchie dell'Archidiocesi « lo stato delle anime dopo il terremoto. In molte riesce difficilissimo il « ricostituirlo, tanto più che nessuno ha sede fissa, nè fu ancora com- « pletato il numero delle baracche da costruirsi.

« Anche a conoscere il numero dei morti è opera difficile, perchè le « famiglie sono disperse e molti sono profughi in paesi ignoti. In questa Cu- « ria per i matrimoni dei vedovi si chiede ordinariamente il certificato « di morte dal Parroco, il quale, ove non conosca il morto, per farlo « deve prima redigere un atto notorio sulla deposizione di quattro testi- « moni fededegni.

« Per gli atti di morte dello Stato Civile, non li riconosciamo validi « se non sono confermati dal Parroco dopo le pratiche di rito ».

In thesi generali huiusmodi testimoniorum civilis potestatis receptio ad statum libertatis comprobandum periculis est obnoxia, at exceptiones faciendae sunt pro qualitatibus personarum: id quod investigationem ex parte ecclesiasticae auctoritatis importat ad decernendum utrum per-

sona de qua obitus asseritur, fuerit proba et coniugem familiamque amore fuerit prosecuta, et ita porro.

Verum investigatio eo magis urgenda esset quia possunt dari testes, quorum probatio praeferenda est legis praesumptioni, uti in Curia Rheginensi iam peragitur.

Caeterum S. C. Sancti Officii, ut exemplum iuris afferatur, infaustam post pugnam de Adua, hoc pro viduarum statu libertatis dedit responsum: « Dummodo agatur de viris, qui certo adstiterunt pugnae de Adua « et peractis opportunis investigationibus, indubitanter dignosci nequeat, « an vir reapse mortuus ceciderit, attentis specialibus circumstantiis in « casu exposito occurrentibus, et valida praesumptione obitus, Ordina- « rius permittere poterit transitum ad alias nuptias ». Ex quo apparet opportunas investigationes esse prius faciendas et quatenus hae evadant sine effectu, perpendendae sunt speciales casus circumstantiae una simul cum valida mortis praesumptione. Et inter circumstantias perpensas in citata responsione S. O. erant accensendi illiciti amores viduarum ad nuptias convolare cupientium.

Aliud exemplum reperitur in responsione eiusdem S. C. Sancti Officii, sub die 27 Aprilis an. 1887. En species: « Victoria *N.* matrimonium contraxit cum Iosepho *N.* qui an. 1870 ad bellum profectus, in proelio ad civitatem S. Quintini, die 19 Ian. an. 1871 commisso, disparuit, ut constabat ex litteris Ministri qui militiae praeerat, nec ex eo tempore ulla fama de eo audita fuit, ita ut tribunal civile sententiam pronuntiaverit de eius obitu. Addendum quod Iosephum pactum inivit cum septem ex eius sociis ut post praelium convenirent ad eumdem locum, solusque e conventu abfuit ». Et S. C. censuit: « Dummodo ex authenticis docu- « mentis ex testibus fide dignis saltem summarie et extraiudicialiter con- « stet non solum de his quae ab Episcopo exponuntur, sed insuper « Iosephum *N.* sincero animo prosecutum fuisse uxorem et liberos « neque ullam adfuisse causam qua eos desereret, permitti posse ora- « trici ut matrimonium ineat cum Ludovico *N.* ».

Tandem abs re forsan non erit aliam S. O. responsionem, die 28 Iunii 1865 datam, prae oculis habere. Quaerebatur a Vic. Ap. Pondichery: « Utrum provisiones legis civilis de absentibus coniugibus, locum certitudinis moralis de eorum morte tenere possint, ac consequenter utrum derelicti coniuges, perfectis et impletis istis provisionibus, aliud matrimonium contrahere valeant ».

Resp.: « Iuxta expositum, negative, et expendendos esse casus « particulares ab ipso Vic. Ap. iuxta Instructionem quae eidem com- « municetur ».

Haec Instructio quae incipiebat *Ingentes bellorum clades* subrogata fuit recentiori Instr. C. S. Off. an. 1868, a qua tota haec regitur quaestio.

Emi Patres S. Congregationis de disciplina Sacramentorum in plenariis comitiis habitis die 12 martii 1910 proposito dubio: « *An et quomodo providendum* » respondendum censuerunt:

R. *Expendendos esse ab Ordinario casus particulares iuxta Instructionem « Matrimonii vinculo » a S. C. Sancti Officii, datam anno 1868.*

D. Card. Ferrata, *Praefectus.*

L. ✠ S.

Ph. Giustini, *Secretarius.*

INSTRUCTIO SUPREMAE SACRAE CONGREGATIONIS AD PROBANDUM OBITUM ALICUIUS CONIUGIS, AN. 1868.

Matrimonii vinculo duos tantummodo « Christo ita docente, copulari, et coniungi posse, alterutro vero coniuge vita functo, secundas, imo et ulteriores nuptias licitas esse, dogmatica Ecclesiae Catholicae doctrina est ».

Verum ad secundas, et ulteriores nuptias quod attinet, cum de re agatur, quae difficultatibus, ac fraudibus haud raro est obnoxia, hinc Sancta Sedes sedulo curavit modo Constitutionibus generalibus, saepius autem responsis in casibus particularibus datis, ut libertas novas nuptias ineundi ita cuique salva esset, ut praedicta matrimonii unitas in discrimen non adduceretur.

Inde constituta Sacrorum Canonum quibus, ut quis possit licite ad alia vota transire, exigitur quod de morte coniugis certo constet, uti cap. *Dominus, de secundis nuptiis,* vel quod de ipsa morte recipiatur *certum nuncium* uti Cap. *In praesentia, De sponsalibus et matrimoniis.* Inde etiam ea quae explanatius traduntur in Instructione *Cum alias, 21 Augusti 1670* a Clemente X sancita, et in Bullario Romano inserta super examine testium pro matrimoniis contrahendis in Curia Emi Vicarii Urbis, et coeterorum Ordinariorum. Maxime vero quae propius ad rem facientia ibi habentur NN. 12 et 13.

Et haec quidem abunde sufficerent si in eiusmodi causis peragendis omnimoda et absoluta certitudo de alterius Coniugis obitu haberi semper posset; sed cum id non sinant casuum propemodum infinitae vices (quod sapienter animadversum est in laudata Instructione his

verbis: *Si tamen huiusmodi testimonia haberi non possunt, Sacra Congregatio non intendit excludere alias probationes, quae de iure communi possunt admitti, dummodo legitimae sint, et sufficientes*) sequitur, quod stantibus licet principiis generalibus praestitutis, haud raro casus eveniunt, in quibus Ecclesiasticorum Praesidum iudicia haerere solent in vera iustaque probatione dignoscenda ac statuenda, imo pro summa illa facilitate, quae aetate nostra facta est remotissimas quasque regiones adeundi, ita ut in omnes fere orbis partes homines divagentur, eiusmodi casuum multitudo adeo succrevit, ut frequentissimi hac de re ad Supremam hanc Congregationem habeantur recursus, non sine porro partium incommodo, quibus inter informationes atque instructiones, quas pro re nata, ut aiunt, peti mittique necesse est, plurimum defluit temporis, quin possint ad optata vota convolare.

Quapropter Sacra eadem Congregatio huiusmodi necessitatibus occurrere percupiens, simulque perpendens in dissitis praesertim Missionum locis, Ecclesiasticos Praesides opportunis destitui subsidiis, quibus ex gravibus difficultatibus extricare se valeant, e re esse censuit, uberiorem edere Instructionem in qua, iis, quae iam tradita sunt, nullo pacto abrogatis, regulae indigitentur, quas in eiusmodi casibus haec ipsa S. Congregatio sequi solet, ut illarum ope, vel absque necessitate recursus ad Sanctam Sedem, possint iudicia ferri, vel certe, si recurrendum sit, status quaestionis ita dilucide exponatur, ut impediri longiori mora sententia non debeat. Itaque:

1. Cum de coniugis morte quaestio instituitur, notandum primo loco, quod argumentum a sola ipsius absentia quantacumque (licet a legibus civilibus fere ubique admittatur) a Sacris Canonibus minime sufficiens ad iustam probationem habetur. Unde sa. me. Pius VI ad Archiepiscopum Pragensem die 11 Iulii 1789 rescripsit, solam coniugis absentiam atque omnimodum eiusdem silentium *satis argumentum non esse ad mortem comprobandam,* ne tum quidem cum edicto regio coniux absens evocatus (idemque porro dicendum est, si per publicas ephemerides id factum sit) nullum suimet indicium dederit. *Quod enim non comparuerit,* idem ait Pontifex, *non magis mors in causa esse potuit, quam eius contumacia.*

2. Hinc ad praescriptum eorumdem Sacrorum Canonum, documentum authenticum obitus diligenti studio exquiri omnino debet; exaratum scilicet ex regestis paroeciae, vel xenodichii, vel militiae, vel etiam, si haberi nequeat ab auctoritate ecclesiastica, a gubernio civili loci in quo, ut supponitur, persona obierit.

3. Porro quandoque hoc documentum haberi nequit; quo casu

testium depositionibus supplendum erit. Testes vero duo saltem esse debent, iurati, fide digni, et qui de facto proprio deponant, defunctum cognoverint, ac sint inter se concordes quoad locum, et causam obitus aliasque substantiales circumstantias. Qui insuper, si defuncti propinqui sint, aut socii itineris, industriae, vel etiam militiae, eo magis plurimi faciendum erit illorum testimonium.

4. Interdum unus tantum testis examinandus reperitur, et licet ab omni iure testimonium unius ad plene probandum non admittatur, attamen ne coniux alias nuptias inire peroptans, vitam coelibem agere cogatur, etiam unius testimonium absolute non respuit Suprema Congregatio in dirimendis huiusmodi casibus, dummodo ille testis recensitis conditionibus sit praeditus, nulli exceptioni obnoxius, ac praeterea eius depositio aliis gravibusque adminiculis fulciatur; sique alia extrinseca adminicula colligi omnino nequeant, hoc tamen certum sit, nihil in eius testimonio reperiri quod non sit congruum atque omnino verisimile.

5. Contigit etiam ut testes omnimoda fide digni testificentur se tempore non suspecto mortem coniugis ex aliorum attestatione audivisse, isti autem vel quia absentes, vel quia obierint, vel aliam ob quamcumque rationabilem causam examinari nequeunt; tunc dicta ex alieno ore, quatenus omnibus aliis in casu concurrentibus circumstantiis, aut saltem urgentioribus respondeant, satis esse censentur pro secutae mortis prudenti iudicio.

6. Verum, haud semel experientia compertum habetur, quod nec unus quidem reperiatur testis qualis supra adstruitur. Hoc in casu probatio obitus ex coniecturis, praesumptionibus, indiciis et adiunctis quibuscumque, sedula certe et admodum cauta investigatione curanda erit, ita nimirum ut pluribus hinc inde collectis, eorumque natura perpensa, prout scilicet urgentiora, vel leviora sunt, seu propriore vel remotiore nexu cum veritate mortis coniunguntur, inde prudentis viri iudicium ad eamdem mortem affirmandam probabilitate maxima, seu morali certitudine promoveri possit. Quapropter quandonam in singulis casibus habeatur ex huiusmodi coniecturis simul coniunctis iusta probatio, id prudenti relinquendum est iudicis arbitrio; heic tamen non abs re erit plures indicare fontes ex quibus illae sive urgentiores, sive etiam leviores colligi et haberi possint.

7. Itaque in primis illae praesumptiones investigandae erunt quae personam ipsius asserti defuncti respiciunt, quaeque profecto facile haberi poterunt a coniunctis, amicis, vicinis, et quoquo modo notis utriusque coniugis. In quorum examine requiratur *ex. gr.:*

An ille, de cuius obitu est sermo, bonis moribus imbutus esset;

pie, religioseque viveret; uxoremque diligeret; nullam sese occultandi causam haberet; utrum bona stabilia possideret, vel alia a suis propinquis, aut aliunde sperare posset.

An discesserit annuentibus uxore et coniunctis; quae tunc eius aetas, et valetudo esset.

An aliquando, et quo loco scripserit, et num suam voluntatem quamprimum redeundi aperuerit, aliaque huius generis indicia colligantur.

Alia ex rerum adiunctis pro varia absentiae causa colligi indicia sic potuerunt:

Si ob militiam abierit, a duce militum requiratur quid de eo sciat; utrum alicui pugnae interfuerit; utrum ab hostibus fuerit captus; num castra deseruerit, aut destinationes periculosas habuerit *etc.*

Si negotiationis causa iter susceperit inquiratur, utrum tempore itineris gravia pericula fuerint ipsi superanda: num solus profectus fuerit, vel pluribus comitatus: utrum in regionem ad quam se contulit supervenerint seditiones, bella, fames, et pestilentiae *etc., etc.*

Si maritimum iter fuerit aggressus, sedula investigatio fiat a quo portu discesserit; quinam fuerint itineris socii; quo se contulerit; quod nomen navis quam conscendit; quis eiusdem navis gubernator; an naufragium fecerit; an societas quae navis cautionem forsan dedit, pretium eius solverit; aliaeque circumstantiae, si quae sint, diligenter perpendantur.

8. Fama quoque aliis adiuta adminiculis argumentum de obitu constituit, hisce tamen conditionibus, nimirum: quod a duobus saltem testibus fide dignis et iuratis comprobetur, qui deponant de rationabili causa ipsius famae: an eam acceperint a maiori et saniore parte populi, et an ipsi de eadem fama recte sentiant; nec sit dubium illam fuisse concitatam ab illis, in quorum commodum inquiritur.

9. Tandem, si opus fuerit, praetereunda non erit investigatio per publicas ephemerides, datis directori omnibus necessariis personae indiciis, nisi ob speciales circumstantias saniori, ac prudentiori consilio aliter censeatur.

10. Haec omnia pro opportunitate casuum Sacra haec Congregatio diligenter expendere solet; cumque de re gravissima agatur, cunctis aequa lance libratis, atque insuper auditis plurium theologorum, et iurisprudentum suffragiis, denique suum iudicium pronunciat, an de tali obitu satis constet, et nihil obstet quominus petenti transitus ad alias nuptias concedi possit.

11. Ex his omnibus Ecclesiastici Praesides certam desumere pos-

sunt normam quam in huiusmodi iudiciis sequantur. Quod si, non obstantibus regulis hucusque notatis, res adhuc incerta et implexa illis videatur, ad Sanctam Sedem recurrere debebunt, actis omnibus cum ipso recursu transmissis, aut saltem diligenter expositis.

S. CONGREGATIO CONCILII

LUXEMBURGEN. *(Luxemburg).*

ELEEMOSYNAE MISSARUM.

Episcopus Luxemburgensis, datis ad S. C. Concilii litteris sub die 30 iulii 1909 exponebat ut sequitur:

« In dioecesi Luxemburgensi, ex consuetudine generali, parochi « suis vicariis relinquunt diversa iura stolae, uti sunt emolumenta ex « baptismo, ex benedictione mulierum post partum, etc. Aliam adhuc « non parvam imminutionem parochialis congrua apud nos ex eo pati- « tur quod, ex consuetudine immemoriali, vicarii, generatim non in « domo parochiali habitantes, singulis Dominicis diebusque festivis nec- « non pluribus aliis occasionibus mensae parochi gratis assideant. Insu- « per parochi maiorem sibi assumunt partem oneris ex hospitalitate et « visitatione aegrotantium et pauperum provenientis quin vicarii ex hoc « capite nimis graventur. Ex omnibus hisce largitionibus tractu tempo- « rum firmatis, congrua parochialis plus aequo diminueretur nisi exsta- « ret aliqua saltem compensatio, pariter ex consuetudine et tacito atque « unanimi consensu parochorum et vicariorum introducta. Ex Missis « nempe cantatis, tum fundatis tum adventitiis, quarum in unaquaque « parochia magnus exstat numerus, ideoque a solo parocho persolvi « nequeunt, parochi, cum vicariis suis eas committere cogantur, ab ea « stipendii parte quae pro sacerdote celebrante vel in limine funda- « tionis vel ab Ordinario pro Missa adventitia cantanda statuta est, ali- « quid sibi retinent ad complendam congruam modo supradicto notabiliter « imminutam. Quod pactum tacitum, die 29 Aprilis 1898 a S. C. de Propa- « ganda Fide ad normam cuiusdam responsi S. C. Concilii diei 25 Iulii « 1874 pro fundatis Missis approbatum, post decretum *Ut debita sollici-* « *tudine* S. C. Concilii diei 11 Maii 1904 in animis plurimorum ecclesia- « rum rectorum graves excitavit dubitationes. Sunt qui post publicatum

« hoc decretum, cum magno congruae parochialis detrimento, vicariis « suis totum stipendium solvunt, quin aliquid ex vetere consuetudine « supra memorata immutare ausi fuerint, timentes ne excitent populi « admirationem turbentque bonam pacem parochos inter et vicarios. Alii, « praesertim rectores quidam parochiarum magnarum, innixi responso « S. C. de Propaganda Fide diei 29 Aprilis 1898, nil innovandum esse « duxerunt, ne ad eas rei familiaris angustias deciderent ut, aucta dis- « proportione emolumentorum parochi et vicariorum, impares fierent « ad implendum obligationes receptas et suo statui convenientes.

« Attentis hisce difficultatibus quibus apud nos premuntur parochi, « a Sanctitate Tua humiliter peto ut, ad consulendum conscientiae paro- « chorum, ad tuendam congruam parochialem, ad pacem ac concordiam « parochos inter et vicarios servandam et admirationem populi vitan- « dam, praxim hucusque receptam approbare digneris, iuxta declara- « tiones a S. C. Concilii exhibitas in *Monacen.* 25 Iulii 1874 [1], *Hildesien.* « 21 Ianuarii 1898 et responsum S. C. de Propaganda Fide diei 26 Apri- « lis 1898 in *Luxemburgen.* ».

Emi Patres S. Congregationis Concilii in generalibus comitiis die 26 Februarii 1910 respondendum censuerunt:

Attentis particularibus circumstantiis iisque perdurantibus, pro facultate retinendi vigentem praxim, facto verbo cum SSmo.

---

[1] S. C. Concilii 25 Iulii 1874, - Archiep. Monacen. - In parochorum reditibus etiam Missarum fundationes, singularum parochiarum propriae, et publicae functiones occasione exequiarum vel benedictionis matrimoniorum peragendae numerantur, quibus pro Missis sive fundatis sive casualibus certa stipendia ordinario maiora parocho assignantur, quae stipendia partem integralem beneficii parochialis constituunt. Quaeritur, utrum parochi impediti celebrationem harum Missarum alteri sacerdoti sic tradere debeant, ut totum stipendium constitutum pro celebratione talium Missarum solvant. an potius sufficiat ordinarium vel aliquanto maius ab Archiepiscopo statuendum, ita ut quod supersit ab ipsis parochis, quibus Missae eaedem in partem redituum assignatae sunt, tuta conscientia retineri possit.

R. Attento quod eleemosynae Missarum, de quibus in precibus, pro parte locum teneant congruae parochialis, licitum esse parocho, si per se satisfacere non possit, Missas alteri sacerdoti committere, attributa eleemosyna ordinaria loci, sive pro Missis lectis sive cantatis.

S. CONGREGATIO RITUUM

MONITUM.

AD EDITORES LIBRORUM LITURGICORUM.

I. In rubricis Generalibus Breviarii Romani tit. IX, n. 6, post Festum Nativitatis B. M. V. inseri debet *Septem Dolorum, Dominica tertia Septembris.*

II. In parte hyemali Breviarii Romani in Festo S. Thomae Aquinatis, die 7 Martii, ubi legitur: « *Lectio IX, de Homilia etc.* », substituantur verba: « *In Quadragesima, lectio IX, de Homilia et comm. Feriae* ».

III. In Rubrica Breviarii et Diurnalis quae invenitur die 16 Septembris in Festo Ss. Cornelii et Cypriani Mm. et quae incipit: « Si Festum Ss. Cornelii et Cypriani occurrerit Dominica, etc..... » et concluditur *in I Vesp. et Laud. tantum,* verba *I Vesp. et* deleantur.

IV. In Missali Romano, tum in Festo Ss. VII Fundatorum, tum in Missa *Intret* de Communi plurim. Mart. 1 loco, ad Graduale legendum; « *in generationem et generationem* », prouti legitur in textu S. Scripturae, Eccl. 44, 14.

V. In Rituali Romano, Benedictio novae Campanae, quae ad usum Ecclesiae, sive Sacelli, inserviat, adprobata per Decretum S. R. C. 22 Ianuarii 1908, ponatur inter benedictiones reservatas in appendice, ante benedictionem simplicem novae Campanae, quae tamen ad usum Ecclesiae non inservit, nuper reformatam.

VI. Item in Rituali Romano, Benedictio Officinae Librariae et Machinae Typographicae nuper adprobata Decreto 12 Maii 1909, inseratur inter benedictiones non reservatas, in appendice, ante benedictionem Domus Scholaris noviter erectae.

DECRETUM.

Sanctissimus Dominus Noster Pius Papa X, referente infrascripto Cardinali Sacrorum Rituum Congregationi Praefecto, suprascriptas variationes Breviario, Missali ac Rituali Romano respective inserendas decrevit. Die 9 Martii 1910.

Fr. S. Card. Martinelli, *S. R. C. Praefectus.*

L. ✠ S.

Ph. Can. di Fava, *Substitutus.*

SACRA ROMANA ROTA

MEDIOLANEN. *(Milano).*

NULLITATIS MATRIMONII - BALZAN-ADAMI.

Pio PP. X feliciter regnante Pontificatus Dominationis Suae anno septimo, die 15 Februarii 1910, RR. PP. DD. Ioannes Prior, Ponens, *Aloisio Sincero et Iosephus Mori, Auditoribus de turno, in causa* Mediolanen.-Matrimonii, *inter Eugenium F. Balzan, repraesentatum per procuratorem Angelum D'Alessandri, Advocatum, et Italam Adami, interveniente et disceptante in causa Vinculi Defensore ex officio, sequentem definitivam tuterunt sententiam.*

Eugenius F. Balzan, die 20 Aprilis anni 1874, in dioecesi Adriensi natus, anno 1889, dum quindecim erat annorum, a parentibus Veronam studiorum causa apud amitam missus est. Fere post annum a suo adventu in hanc urbem, amore captus est erga Italam Adami, puellam septemdecim annorum, apud genitores in parochia S. Georgii in Braida eiusdem urbis commorantem, quam frequenter ille videbat in quadam herbaria taberna, herbarii mercatoris adiutricem. Brevi sibi mutuo matrimonium promiserunt: Eugenii vero pater noluit assentiri nuptiis. Cum filius aetate minor esset et deficeret consensus paternus, matrimonium civile celebrari non poterat. Matrimonii etiam religiosi licitae celebrationi obstabat lex dioecesana, quae prohibebat nuptias coram ecclesia iniri, nisi praemissus fuerit contractus civilis.

Eugenio, igitur, petenti vinculo tantum sacramentali cum puella coniugi, absolute renuerunt parochus S. Georgii in Braida, sacerdos Caietanus Masotti, proprius nempe sponsae parochus, et Curia Veronensis. Hisce repulsis minime fractus, Eugenius ad fratrem suum Paulum recursum habuit, qui in simili rerum conditione positus, coram parocho Omnium Sanctorum Patavii expedite nupserat. Rem agebat Paulus cum parocho ecclesiae Omnium Sanctorum, qui paratum se exhibuit ad nuptias celebrandas, dummodo sibi afferretur delegatio parochi sponsae. Insistente Paulo apud parochum Masotti, iste concessit Eugenio quaedam documenta matrimonialia, attestationes videlicet baptismi sponsae, et status liberi utriusque contrahentis, simulque epistolam ad parochum Mortesina, sub die 31 Decembris 1891 quae sic sonat: « Il sottoscritto si pre-

« gia spedirle i documenti relativi al matrimonio Balzan Eugenio Fran-
« cesco di Lorenzo con Adami Itala di Francesco, ed in pari tempo,
« declinando ogni resposabilità, dichiara che da parte sua nulla osta a
« che ella o altri assista al matrimonio suddetto ». Hisce documentis munitae, summo mane die 2 Ianuarii 1892, partes Patavium petiere, et in ecclesia Omnium Sanctorum coram parocho Mortesina, qui dispensationem a bannorum proclamatione iam obtinuerat, et a proprio sponsae parocho se delegatum esse ad matrimonio assistendum bona fide reputavit, nuptias iuxta formam Tridentinam inierunt. At infelicem exitum habuit matrimonium, et vitae consuetudo brevi abrupta est. Pluribus interiectis annis, Eugenius Mediolanensi Curiae supplicem misit libellum, petens ut suum matrimonium cum Itala Adami nullum declararetur ex capite clandestinitatis, propter defectum parochi proprii. Haec Curia, obtenta ab Episcopo Patavino delegatione, processum instruxit ac sententiam edidit die 17 Martii 1909, qua nullum declaratum fuit matrimonium ob rationem supradictam. Ab hac sententia Defensor Vinculi Mediolenensis iuxta Constitutionem Benedictinam « *Dei miseratione* » ad H. S. Ordinem appellavit, et de appellationis instantia hodie cognoscendum est sub dubii formula: An constet de matrimonii nullitate in casu?

Quaedam imprimis praestat notare ut ab initio caput emineat totius quaestionis dirimendae. Causa vertitur tota in quaestione utrum Archipresbyter Masotti, proprius sponsae parochus, matrimonio assistendi licentiam dederit parocho ecclesiae Omnium Sanctorum Patavii, D. Vincentio Mortesina?

Et huius quaestionis solutio querenda est in interpretatione facti transmissionis documentorum matrimonium respicientium a proprio parocho ad parochum Mortesina, qui matrimonio adstitit, et epistolae quam supra retulimus, iisdem documentis adnexae. His enim solis enixus, parochus patavinus putavit se licentiam matrimonio assistendi recepisse, neque alia allata sunt argumenta ad delegationem probandam. Rev. Vincentius Mortesina sub iuramento deponit: « Il parroco che
« aveva diritto al matrimonio mi mandò tutto: dunque intendeva tra-
« smettere a me il diritto. - Per me il fatto era una delegazione impli-
« cita - il fatto era più forte delle parole ». Et eadem delegatio, iuxta eumdem, patet ex epistola parochi Masotti, quam simul cum praefatis documentis ipsi misit, cuius textus erat: « Il sottoscritto si pregia ecc. », prout supra in facti specie refertur: « Io l'ho intesa, *deponit parochus*
« *Mortesina,* come una delegazione e per questo non delegai nessun
« altro sacerdote ».

Archipresbyter Masotti in depositione sua iurata negat prorsus sibi

unquam fuisse mentem dandi licentiam matrimonio assistendi, et hoc ipsum, iuxta testem sacerdotem Brentegani, asseruit ante exortum dubium de validitate matrimonii, quando ex natis dissidiis coniuges ab invicem separati vivebant.

Cum parochus proprius neget se licentiam concessisse, onus probandi delegationem habitam incumbit parocho Mortesina et contrahentibus, iuxta ea quae habet Sanchez, *De Matr. disp. 37, n. 5:* « Quando autem contracto matrimonio aliquis opponit sacerdotem qui interfuit, caruisse licentia, ipsi incumbere onus probandi testatur Cephalus, *constit. 47, n. 2, vol. 1*, quod maxima difficultate non caret: videtur enim fundata opponentis intentio in decreto Tridentino *Sess. 24, c. 1, de Matrim.* petentis licentiam: et cum illa sit quid facti, non praesumitur: quare potius videtur onus probandi transferri in ipsos contrahentes, vel sacerdotem qui interfuit. Sed placet concordia Mascardi, *conclus. 984*, ubi alia ad hoc affert; et *n. 3* resolvit, si contra licentiam opponatur a tertio, ipsi incumbere probare; si vero a proprio parocho, transferri onus probandi in alienum sacerdotum et ipsos contrahentes ».

Ad ius quod spectat, recolendum imprimis celebre Tridentinum Decretum « *Tametsi* », *de Ref. Matr., Sess. XXIV, cap. 1:* « Qui aliter quam praesenti parocho vel alio sacerdote, de ipsius parochi seu Ordinarii licentia, et duobus vel tribus testibus matrimonium contrahere attentabunt, eos sancta Synodus ad sic contrahendum omnino inhabiles reddit: et huiusmodi contractus irritos et nullos esse decernit, prout eos praesenti decreto irritos facit et annullat ».

Ut alius sacerdos, praeter proprium, unius alteriusve contrahentis parochum, matrimonii constituatur testis qualificatus, debet praecedere actus positivus voluntatis externe expressus proprii parochi sive Ordinarii proprii, quo ipsi conceditur assistendi licentia, de qua loquitur decretum. Ideo licentia praesumpta seu interpretativa, quae revera non existit, sed solummodo data quadam hypothesi existeret, non sufficit ad testem matrimonii auctorizabilem constituendum. Ad rem Sanchez, *de Matr. lib. 3, disp. 35, n. 24:* « quando enim licentia et iurisdictio est necessaria ad substantiam et valorem rei, ut in poenitentia et matrimonio, non satis est ratihabitio de futuro. Quia (ut probavi 18) licentia debet praecedere, et in ratihabitione de futuro, non praecedit licentia et consensus, sed tantum est probabilis praesumptio consensus postea praestandi ».

At per licentiam tacitam, quatenus a praesumpta vel interpretativa distinguitur, sufficienter exprimi potest voluntas positiva proprii parochi vel Ordinarii alium delegandi sacerdotem ad munus implendum testis auctorizabilis. Cf. Sanchez, *l. c. n. 20;* Bened. XIV. *Inst. Eccles. 33,*

n. 12. Cum ceteroquin nullibi in iure restringatur haec facultas generalis delegandi ad solam expressam, dicendum est delegationem haberi, ubi facta « matrimonium praecedentia et vere concludentia » (Wernz, *de Matr. p. 289*) ostendunt hanc fuisse mentem illi cui de iure competit delegare. Fagnanus, *in cap. 2, de Cland. desp. n. 31 et seqq.*, nonnullas affert declarationes S. C. C. quae contrariae videntur, quarum una est sequens: « An ut sacerdos, qui non est proprius contrahentium parochus, eos matrimonio coniungere possit, sufficiat tacita licentia quae resultat ex tolerantia? S. C. censuit non sufficere, sed requiri vel commissionem generalem administrandi omnia sacramenta, vel, si haec non adsit, specialem et expressam licentiam ». Ad rem vero notat Cl. P. Wernz, *l. c. (222).* « Si controvertitur num tacita licentia sufficiat, non raro potius de nomine quam de re fit disputatio: etenim delegatio tacita quae quoad rem est mere interpretativa vel praesumpta, certo non est valida. Cfr. S. C. C. *in c. Paris. 14 Dec. 1889, in Act. S. Sed. vol. 22, n. 477 et seqq.*..... responsio vero S. C. C. *in c. 22 Iun. 1581,* quae videtur reprobare tacitam licentiam, potius videtur intelligenda de licentia sensu lato tacita, i. e. praesumpta ».

Facta « vere concludentia » dici debent solum quando manifeste ex illis colligi potest delegationem intendi, seu si aliam explicationem probabilem facta non admittunt.

In re facti ad trutinam prius revocanda est epistola supra relata parochi Masotti. Huius verba - « In pari tempo declinando ogni respon- « sabilità, dichiara che da parte sua nulla osta a che Ella o altri assista « al matrimonio suddetto » - formulam negativam (nulla osta) continent, et designationem vagam personae quae matrimonio assistere possit (Ella o altri assista), quae, licet ex sese dubii valoris sint, tamen sufficere possent ad legitimum assistentiae titulum conferendum, si contextus et circumstantiae concomitantes scribenti fuisse animum delegandi suaderent: at in immediato contextu occurrunt alia verba: « declinando « ogni responsabilità », quae omnem vim ipsorum delegationem significandi, maxime si attendantur facta praecedentia, plane elidunt. Ut notat Barbosa, *Axiom. 222, n. 48:* « Verba praecedentia declarant sequentia, et e converso, 1. utrum, ff. de petit. haered. 1. qui filiabus, in princ. etc. Imo quod verba praecedentia magis declarant sequentia quam e converso, dicunt Cephal. *cons. 156, n. 10 et seqq., et cons. 351, n. 38 Paris., cons. 23, n. 118, lib. 1* ». Si de facto delegaverit parochus, actus delegationis, sive bene sive male factus, sibi necessario imputatur. Qui licentiam concedit ad actum quemdam determinatum, abiicere a se nequit responsabilitatem tali concessioni intrinsece inhaerentem, atque ab eadem inse-

parabilem. Parochus Masotti, itaque, clare exprimens se nihil responsabilitatis in negotio sibi assumere, hoc ipso exprimit se nolle licentiam matrimonio assistendi concedere. Aliis verbis, clausula, qua reiicit responsabilitatem, lumen affert propositioni dubiae quae sequitur: « nulla osta « a che Ella o altri assista », et determinat sensum eiusdem negativum, quem verba ipsa naturaliter praeseferunt, ita ut aequivaleat attestationi ex parte scribentis se nolle obstacula ponere quominus parochus Mortesina vel alius quicumque sacerdos matrimonio assistat. Nam potuit parochus Masotti non solum negative se habere respectu matrimonii celebrandi, denegando assistendi licentiam, verum etiam se positive contrarium prodere, rationes nempe urgendo apud Curiam Patavinam vel Sponsi parochum, quibus matrimonium non expedire ostenderetur: - disparitatem videlicet conditionis sponsorum, iuvenis aetatem minorem, dissensum paternum, impossibilitatem contractum civilem faciendi - indicia haec omnia haud obscura funestae cuiusdam sequelae.

Circumstantiae antecedentes eamdem epistolae interpretationem confirmant. 1.° Lex dioecesana Veronensis prohibebat quominus matrimonium religiosum contraheretur quin fieret contractus civilis.

2.° Huic legi obsequens, parochus sponsae renuit matrimonio assistere, uti omnes testes deponunt; i. e. sponsus et sponsa, pater et mater sponsae, ipse parochus Masotti, et alii quidem ex auditu. Imo pater sponsae, qui matrimonio validitati favet, testatur parochum Masotti non semel, sed pluries et spontanee se matrimonio contrarium exhibuisse: « fu il parroco che più volte venne in casa mia a dirmi che il matrimonio « non poteva celebrarlo, perchè lo sposo era troppo giovane ».

3.° Deponit sponsus fratri eius Paulo, qui omnia ad matrimonium Patavii celebrandum paranda curabat, parochum Masotti absolute renuisse delegationem petitam concedere: « Si rifiutò di fare la delegazione, di- « cendo che tutto al più avrebbe potuto dichiarare che a lui non risul- « tava vi fossero ostacoli ed impedimenti nei precedenti miei e dell'Adami « in ordine al matrimonio ». At excludendum censuere PP. hoc testimonium, quia testis unici est in propria causa, et quidem ex auditu. Nihilominus constare adverterunt parochum Masotti nullas habuisse partes in negotio quo de matrimonio Patavii celebrando agebatur.

4.° Curia ipsa Veronensis, quod probe notandum est, licentiam ad matrimonium ineundum denegavit, ut etiam pater et mater mulieris testantur. Et declarat Vicarius Generalis Veronensis, qui tempore quo nuptiae fuerunt initae eodem munere iam fungebatur: « Chi scrive..... « rammenta assai bene di aver negato l'assenso alla celebrazione del « matrimonio, per la ragione che mancando allo sposo l'età prescritta,

« non avrebbe potuto, se non dopo molto tempo, mettersi in regola colla « parte civile..... Certo l'Arciprete Masotti, avuto questo negativo, non « avrebbe dovuto delegare ad altri la celebrazione del matrimonio ». Temere nimis egisset parochus, si, posthabita Curiae repugnantia, ausus fuisset delegationem concedere, praesertim in casu, ubi coniuges, in urbe episcopali degentes, omnibus essent in exemplum, quo facili modo eludi possent et lex dioecesana, et Curiae ipsius oppositio.

Hae omnes circumstantiae, praecipue si cumulatim sumantur, gravem omnino praesumptionem facto delegationis contrariam constituunt.

Insuper magno pretio aestimandum esse putarunt PP. testimonium parochi Masotti. Probe agnoscunt quidem depositionem eius etiam iuratam, se nunquam habuisse intentionem delegandi, nullum effectum habere posse, si aliunde constaret sufficienter expressam fuisse ipsius voluntatem delegationem, de qua in themate, concedendi, siquidem de re agitur quae ad forum externum pertinet, ubi « nihil est nisi quod apparet ». Cum vero nullum interesse in causa habeat, et facta propria explicet, etiamsi testis unicus sit relate ad aliqua quae deponit, magnae auctoritatis in re habendus est.

Ipse sacerdos Brentegani, qui parum benignum erga eum se prodit, fatetur: « Non crederei però che ora fosse capace di tradire la « verità e di lasciarsi corrompere ». Notat enim De Luca, *De Iudic. disp. 32, n. 59:* « Regula est, quod singularis testis probationem non concludit ex vulgari assumpto, quod dictum unius dictum nullius: et tamen in aliquibus casibus, etiam unicus testis sufficiens reputari solet, ad probationem plenam, sive ad plus quam semi-plenam, adeo ut aliquod fomentum adminiculorum idem suppleat: puta, quia agatur de teste multum qualificato, sive de mediante deponente de facto proprio, nullum penitus habente in negotio interesse bursale, vel existimationis, aut affectionis:..... aut quod non agatur de probatione ex integro, sed de declaratione vel interpretatione rei ambiguae, in ultimis praesertim voluntatibus, et etiam quandoque in actibus inter vivos ». Parochus Masotti deponit: « Asserisco assolutamente che certamente io non ebbi « intenzione di delegare ». Idem, iuxta testem Brentegani, asseruit ante exortum dubium de matrimonii validitate, quando ex natis dissidiis coniuges seorsum vivebant. Sensum epistolae, quam scripsit parocho Mortesina, explicat. « Il senso di tutto era questo: Faccia lei da parte « sua quello che crede di poter fare, uscendo io da ogni responsabilità, « e nulla pretendendo delle mie competenze ». Pater sponsae non contradicit, imo potius confirmat, quando testatur eum promisisse « *suo* « *appoggio* », et epistolam dicit fuisse « *una semplice raccomandazione* ».

Sed nec ulla eidem parocho Masotti videbatur necessitas huiusmodi delegationem concedendi, ut matrimonium Patavii valide et licite contrahi posset. Nam optime scivit ibi fuisse parochum proprium sponsi. Imo declarat: « gli sposi mi dissero che andavano a contrarre il ma« trimonio innanzi al parroco dello sposo, e ritenni che quel parroco « poteva legittimamente assistere al matrimonio del Balzan, allora « giovanetto di 18 anni ». Ideo omnia Veronae ordinate peracta autumans, sponsos Balzan-Adami post reditum ex itinere legitime coniunctos reputavit, ut ipse et alii testantur, et filiam ex matrimonio procreatam in libro baptizatorum tanquam ex legitimis nuptiis natam inscribi fecit.

Refert mulieris mater illum filiae post nuptias semel obiter dixisse: « Ho scritto io una carta che ti sposino »: quae verba, si quidem tanta fides huic testi adhiberi liceat, aliud significari nequeunt nisi epistolam quae iam satis superque explicata est.

Ex documentorum transmissione non magis probatur intentio delegandi, quamvis generaliter refert Aichner, *Comp. Iur. Eccles. p. 675:* « Licentia tacita est quae ex actibus concludentibus manifeste colligitur, e. g. si parochus omnia documenta necessaria transmittat ad alium parochum, non tamen adiecta delegatione copulandi, ex tali agendi ratione intentio delegandi indubitanter apparet ». In casu enim nostro concreto patet hoc factum transmissionis documentorum maiorem significationem non habuisse quam verba epistolae, quae documentis adnectebatur, et rationem istius facti ex illis verbis simulque ex circumstantiis, de quibus supra, esse desumendam. Praeterea, manente impossibilitate matrimonium Veronae vel in dioecesi Veronensi celebrandi, ius habebant partes experiendi num alibi laetior spes ipsis affulgeret desideratum finem obtinendi. Quin huic negotio se immiscuerit parochus Masotti, uti dictum est, partibus tamen poscentibus documenta ad matrimonium necessaria recusare non poterat.

Licentiam matrimonio assistendi, igitur, ex proprio sponsae parocho non habuit parochus Mortesina, sive expressam, sive tacitam, seu quae ex factis praecedentibus et vere concludentibus manifeste colligitur.

Quibus omnibus mature perpensis:

Christi nomine invocato, solumque Deum prae oculis habentes, Nos, infrascripti Auditores, pro tribunali sedentes, ad propositum dubium dicimus, pronunciamus, atque definitive sententiamus: constare de nullitate matrimonii in casu, salva tamen legitimitate filiae ex matrimonio natae, statuentes praeterea expensas esse solvendas ab Eugenio Balzan.

Ita pronunciamus, mandantes Ordinariis locorum et ministris tribunalium, ad quos spectat, ut exsecutioni mandent hanc sententiam, et adversus reluctantes procedant ad normam sacrorum canonum, et praesertim *cap. 3, Sess. XXV, de Ref.* Concilii Tridentini, iis adhibitis exsecutivis et coercitivis mediis, quae magis efficacia et opportuna pro rerum adiunctis exstitura sint.

Romae, die 23 Februarii 1910.

Ioannes Prior, *Ponens.*
L. ✠ S. Aloisius Sincero
Ioseph Mori.

Sac. Tancredes Tani, *Notarius.*

SECRETARIA STATUS

DOCUMENTA

AMERICAM LATINAM ET INSULAS PHILIPPINAS RESPICIENTIA.

I.

EPISTOLA AD ARCHIEPISCOPOS, EPISCOPOS ALIOSQUE LOCORUM ORDINARIOS IN AMERICA LATINA ET INSULIS PHILIPPINIS.

Illm̃e ac Rm̃e Domine,

Sanctissimus Dominus Noster Americae Latinae et Philippinis Insulis, per Rescriptum die 1ª Ianuarii huius anni datum, quod typis impressum praesentibus litteris apponitur, amplissimum Indultum super ieiunio et abstinentia, ad decem annos valiturum, concedere dignatus est.

Ut Amplitudini Tuae videre est, gratiae, quas per Indultum hoc generale in re ieiunii et abstinentiae Sanctitas Sua universis praefatarum regionum Dioecesibus est elargita, tanti sunt momenti eamque praeseferunt benignitatem in conscientiis fidelium expediendis a conditionibus praescriptisque onerosis Indulti anni 1899, ut superare sane dicas quantum elapsis temporibus hac de re concessum fuerit, ipsis in locis ubi Bulla *Cruciatae*, quae dicitur, vigebat. Cum autem haec Bulla et Indulta sive *Summaria* quadragesimalia aliave id genus Rescripta, quae dari una cum memorata Bulla consueverunt, iamdiu in pluribus Ame-

ricae Latinae regionibus vim amplius non obtinerent, atque, ubi vigebant, eleemosynae quae hoc titulo solvendae erant, potius ex hodie remisso passim fidei Christianae fervore quam ex vero Ecclesiae legum contemptu, a paucioribus, pro fidelium numero, in dies praestarentur; idem Pontifex sapientissime desiderans ne id, quod initio ad animarum pacem et bonum constitutum fuerat, vergeret, humanae infirmitatis causa, in novam peccati occasionem atque in multorum aeternae salutis discrimen, statuit decrevitque ut desinat pro America Latina universa ac pro Philippinis Insulis eiusdem Bullae *Cruciatae,* itemque quadragesimalium Indultorum sive *Summariorum,* de quibus supra, usus et obligatio; quo fiet ut, in locis ubi hucusque illa privilegia vigebant, qui ea impetraverint non amplius renovare teneantur, qui vero ipsa non obtinuerint nihil est cur expostulent.

Quod vero spectat ad ceteras facultates et gratias, quae ordinario more per Bullam eamdem hactenus tribuebantur, si ratio et vis prospiciatur facultatum Apostolicarum, quibus earum regionum Episcopi ditari solent, necnon summa S. Sedis benignitas in elargiendis, tum generali tum peculiari forma, Indulgentiis plenariis vel partialibus, compertum quidem erit nunc harum omnium, partem abunde compensari, partem alio de capite, sed pari profusione concedi; quare ex hac Bullae *Cruciatae* cessatione, regionum earum fideles nil prorsus detrimenti neque spiritualium Ecclesiae beneficiorum imminutionem esse passuros iam praevidere fas est. Nam:

1.° Spirituali indulgentiarum lucro per relatam Bullam concessarum, tam vivis quam defunctis, satis superque per tot pietatis opera vel preces, quae nunc exstant, ab Ecclesia indulgentiis locupletatas, facile suppleri potest.

2.° Facultatibus, quae pro interdicti tempore tribuebantur, vix unquam, in hodierna Ecclesiae praxi, opus esse videtur; quod, si casus huiusmodi forte contingat, ita, ad agendi rationem quod attinet, interdicti applicatio mitigata evadet, ut vetera Indulta expetendi necessitas fere non habeatur.

3.° Votorum ac iuramentorum commutationibus aliunde aditus plane patet, propter Apostolicas facultates, quae, ad tempus non ita breve, a S. Sede Episcopis communicantur atque propter tot tantaque privilegia ac particularia indulta, quibus plurimi ex utroque clero confessarii gaudere solent.

4.° Eaedem facultates satis consulere videntur etiam casibus canonicarum inhabilitatum, aeque ac difficultatibus, quae oriri solent ex poenis incursis a Beneficiariis in acquisitione et usu sui beneficii.

5.° Idem dicendum de absolutione a censuris, de dispensatione super canonicis irregularitatibus et matrimonialibus impedimentis quibusdam, atque de celebrandi licentia per horam ante lucem et per horam post meridiem; quibus omnibus a S. Sede optime provisum est per facultates quam amplissime earum regionum Episcopi collatas, quae longe excedunt quotquot Bulla *Cruciatae* continebantur.

Hisce compositum litteris, item Rescriptum Amplitudo tua reperiet, quo facultates quaedam, Dioecesibus Americae Latinae anno 1900 a Leone PP. XIII f. r. ad decennium tum per Rescriptum a S. Congregatione Negotiis Ecclesiasticis Extraordinariis praeposita datum die 1ª Ianuarii sub nn. 1, 2, 3, 4, 6, 7 et 8, tum per Rescriptum S. Congregationis Concilii diei 4ae Maii concessas, ad aliud decennium confirmantur, et ad Insulas Philippinas item ad decennium extenduntur.

Haec omnia patefacere atque consideranda Tibi proponere tenebar; iamque superest ut Tibi sensus exprimam plenissimae existimationis meae ex animo.

Amplitudinis Tuae

Romae, die 1ª Martii 1910.

Addictissimus

R. Card. Merry del Val.

II.

INDULTUM CIRCA ABSTINENTIAM ET IEIUNIUM PRO AMERICA LATINA ET INSULIS PHILIPPINIS.

Ex Audientia SSmi

die 1ª Ianuarii 1910.

Archiepiscopi et Episcopi Americae Latinae, in Urbe, anno MDCCCXCIX, in plenarium Concilium congregati, Leoni PP. XIII f. r. exposuerunt maximam difficultatem in qua, ob speciales regionum conditiones, versantur fideles suarum dioecesium servandi ecclesiasticas leges de ieiunio et abstinentia non obstantibus amplissimis indultis a S. Sede iam concessis. Supplices proinde dederunt preces ut Sanctitas Sua ampliorem et generalem pro America Latina dispensationem concedere dignaretur.

Porro idem Pontifex, re mature perpensa atque praehabito voto nonnullorum S. R. E. Cardinalium, attentis gravissimis causis allatis, referente me infrascripto Cardinali a Secretis Status, volens animarum necessitatibus atque anxietatibus occurrere, servata ecclesiastica lege ieiunii et abstinentiae ac salvis permanentibus excusationibus ab eadem lege iure communi, iuxta regulas probatorum auctorum, admissis, am-

plius indultum et generale concessit, quibusdam conditionibus circumscriptum.

Cum autem causae illae gravissimae non solum perdurent, sed mitigationem in ipsis conditionibus praefatis suadeant, Sanctissimus Dominus Noster Pius Divina Providentia Papa X, ne ex petitione singulis fidelibus vel familiarum capitibus usque adhuc imposita, vel ex taxis eleemosynarum ex capite Bullae *Cruciatae* vel aliunde alicubi praescriptis, spirituale damnum patiantur illi praesertim qui forsan non ex vero legis despectu, sed potius ex fragilitate et humana infirmitate, conditionibus et praescriptis onerosis non satisfaciant et tamen indebite indulto gaudere praesumant, ut experientia compertum est; novum indultum de speciale benignitate concedendum duxit ad decennium, et concessit, singulis annis ab omnibus et singulis Americae Latinae et Insularum Philippinarum Ordinariis, facta mentione apostolicae delegationis, simpliciter et ad litteram prout iacet promulgandum, cuius virtute :

I. *Lex ieiunii sine abstinentia* a carnibus servetur feriis VI adventus et feriis IV quadragesimae.

II. *Lex ieiunii et abstinentiae* a carnibus servetur feria IV cinerum, feriis VI quadragesimae et feria V maioris hebdomadae.

Sed diebus ieiunii semper licebit omnibus, etiam regularibus, quamvis specialem dispensationem non petierint, in collatione serotina, uti ovis ac lacticiniis. In refectiuncula autem matutina permittuntur lacticinia, salva lege parvitatis et exclusis ovis.

III. *Abstinentia a carnibus* sine ieiunio servetur in quatuor pervigiliis festorum Nativitatis D. N. I. C., Pentecostes, Assumptionis in coelum B. M. V. et Sanctorum Apostolorum Petri et Pauli.

Circa usum huius indulti, Sanctissimus haec quae sequuntur statuere dignatus est:

1.° Firma remanent privilegia in Const. Leonis XIII *Trans Oceanum*, die 18ª Aprilis 1897 Americae Latinae concessa, et per aliud Indultum, hac ipsa die datum, ad Insulas Philippinas extensa.

2.° Omnia alia indulta circa ieiunium et abstinentiam, etiam sub titulo Bullae *Cruciatae* et Summariorum, quae eidem Bullae adnectebantur, hucusque in usu, quamvis Apostolicis Litteris confirmata, penitus et totaliter in universa America Latina et in Insulis Philippinis abrogata declarantur.

3.° Nulla omnino taxa pecuniaria nullaque eleemosyna quocumque titulo deinceps imponi poterit pro usu indulti: nec petitio eiusdem indulti a singulis fidelibus vel familiarum capitibus facienda amplius requiritur.

4.° Quamvis ex capite dispensationis circa ieiunia et abstinentiam vel ex titulo indultorum Bullae *Cruciatae* et Summariorum, quae huic adnectebantur, nulla taxa nullaque eleemosyna imponi possit, tamen Sanctitas Sua hortatur fideles qui id possint, ut, per spontaneas eleemosynas, sumptibus cultus divini, christianae institutionis iuventutis, beneficentiae et missionum concurrere non omittant: ad quod, singulis annis, in quatuor diebus festis de praecepto, uniformi ratione in unaquaque Provincia Ecclesiastica seu regione Americae Latinae et Insularum Philippinarum a respectivis Ordinariis praescribenda, in omnibus parochialibus ecclesiis et in omnibus ecclesiis et sacellis iurisdictioni Episcoporum subiectis fiant collectae eleemosynarum extraordinariae (omnino tamen voluntariae seu non praeceptivae) ad hunc finem destinatae, et respectivo Ordinario tradendae; cuius prudentiae et conscientiae earumdem eleemosynarum distributio committitur. Et omnes fideles speciali diligentia curent, non tamen sub praecepto, hanc S. Sedis benignam indulgentiam piis precibus, praesertim per Rosarii Marialis recitationem, compensare.

5.° Religiosi utriusque sexus, speciali voto non obstricti, quamvis sint ex Ordinis Minorum Familiis, de consensu suorum Superiorum uti possunt praesenti indulto, etiam quoad abstinentias et ieiunia in propria regula sive statutis praescripta. Hortandi tamen sunt Superiores Regulares, praesertim Provinciales et quasi Provinciales, ut pro viribus abstinere curent ab usu huiusmodi indulti intra claustra; subditi vero stent iudicio suorum Superiorum.

Contrariis quibuscumque, etiam specialissima mentione dignis, non obstantibus.

Datum Romae, die, mense et anno praedictis.

R. Card. Merry del Val
a Secretis Status.

III.

FACULTATES DECENNALES EPISCOPIS AMERICAE LATINAE ET INSULARUM PHILIPPINARUM CONCESSAE.

Ex Audientia SS^{mi}
die 1^{a} Ianuarii 1910.

SS^{mus} D. N. Pius Div. Prov. Papa X, referente me infrascripto Cardinali a Secretis Status, quaedam privilegia Americae Latinae anno 1900 a Leone PP. XIII f. r. ad decennium concessa, ad aliud decennium

confirmare dignatus est, et ad Insulas Philippinas item ad decennium extendere, videlicet:

I. Ut quoties Fidei Professio fieri debeat coram Episcopo, et adsit gravis necessitas, emitti valeat etiam coram delegato ipsius Episcopi.

II. Ut ubi necessarium sit ob paucitatem sacerdotum, audito Capitulo, et ubi Capitulum non adsit, habito voto Consultorum dioecesanorum, Episcopi ad Synodum dioecesanam singulis vicibus aut dimidiam partem Parochorum vel Rectorum, aut illos vocare possint, quos opportunius vocandos in Domino iudicaverint.

III. Ut in Missis vivorum quae celebrantur cum cantu, in duplicibus primae et secundae classis, in dominicis aliisque diebus sollemnibus, et quoties SS. Eucharistiae Sacramentum publicae fidelium venerationi patet expositum, quamvis haberi non possint ministri sacri, liceat thurificationes peragere.

IV. Ut « *Memoriale Rituum* » a Benedicto XIII editum pro parochiis ruralibus adhiberi possit etiam in ecclesiis non parochialibus, in quibus verificentur conditiones *parvarum ecclesiarum.*

V. Ut attentis specialibus circumstantiis praedictarum regionum clerici etiam simpliciter tonsurati, ultra triennium ab omni officio et beneficio suspensi, elapso suspensionis triennio, privati ipso facto habendi sint iure deferendi habitum talarem et tonsuram, nisi obtineant specialem licentiam in scriptis a proprio Ordinario.

VI. Ut tuto admitti possint tamquam causae speciales privationis ab officio et beneficio parochiali, praevia legitima seu trina monitione, eae quae habentur in articulo 820 decretorum Concilii Plenarii Americae Latinae, idest:

1.° Publica, perdurans graviterque culpabilis infamatio quoad mores sacerdotales, etiam post legitimas admonitionem non correctos, qua cura animarum grave damnum patiatur:

2.° Temeraria et post legitimam monitionem contumaciter repetita ad matrimonium admissio eorum, qui publicis impedimentis rite non dispensatis detinentur;

3.° Omissio temeraria instructionis catecheticae, diebus saltem dominicis et festis solemnibus, per maiorem anni partem et post legitimam monitionem pertinaciter continuata. Item temeraria et post legitimam monitionem iterata negligentia, in administratione sacramentorum fidelibus in articulo mortis constitutis, etiam ex sola causa distantiae ab ecclesia parochiali admissa;

4.° Gravis, publica et post legitimam monitionem repetita iniustitia et inobedientia in exigendis taxis, praesertim occasione matrimonio-

rum contrahendorum aut funerum, contra leges dioecesanas de taxis latas;

5. Gravis, publica, per maiorem anni partem temere protracta, atque post legitimam monitionem pertinaciter continuata negligentia spiritualis curae et institutionis christianae Indis et Nigritis paroeciae impendendae secundum normas in legibus dioecesanis praescriptas.

VII. Ut attentis specialibus circumstantiis dictarum regionum circa bona ecclesiastica, Episcopi, praevio Capituli vel Consultorum dioecesanorum consensu, facultatem habeant: 1.° Locandi bona ecclesiastica ultra consuetum triennium, usque ad novem vel duodecim annos, dummodo iuxta leges civiles periculum non adsit quod locatio transeat in emphyteusim; 2.° Libere alienandi bona ecclesiastica, ubi summa pecuniae non excedat valorem viginti millium libellarum monetae propriae nationis, si necessitas vel evidens utilitas id postulent, et pretium inde obveniens investiatur loco honesto tuto et fructifero, favore Ecclesiae seu causae ad quam bona pertinebant.

VIII. Ut designatis, ubicumque fieri poterit a singulis Ordinariis in propria dioecesi nonnullis paroeciis principalioribus, quae Sacerdotibus maturae aetatis, probatae vitae, non communi scientia et pietate praeditis, in titulum ad tramitem iuris de regula ordinaria conferantur, ceterae omnes paroeciae, imo et superius recensitae, si adiuncta (prudenti Ordinarii iudicio aestimanda) id exigant, conferri possint absque concursu et ad nutum, salvis tamen privilegiis ab Apostolica Sede concessis, et cauto ut facultate transferendi aut removendi paroeciarum rectores, Episcopi nonnisi moderate et ex iusta causa utantur; onerata super hoc eorumdem Episcoporum conscientia.

IX. Ut Episcopi conferre possint absque concursu omnes Canonicatus de officio, quoties expedire iudicaverint.

Contrariis quibuscumque, etiam speciali mentione dignis, non obstantibus.

Datum Romae, die, mense et anno praedictis.

R. Card. Merry del Val
a Secretis Status.

IV.

INDULTUM EXTENSIONIS LITTERARUM APOSTOLICARUM " TRANS OCEANUM " ET CONSTITUTIONIS " ROMANOS PONTIFICES " AD INSULAS PHILIPPINAS.

Ex Audientia SSmi
die 1ª Ianuarii 1910.

SSmus D. N. Pius Div. Prov. Papa X, referente me infrascripto Cardinali a Secretis Status, de speciali benevolentia, ad Provinciam Ecclesiasticam Manilensem seu ad universam regionem Insularum Philippinarum extendere dignatus est privilegia Americae Latinae, per Litt. Apost. *Trans Oceanum,* die 17ª Aprilis 1897, a sa. me. Leonis Papae XIII ad triginta annos concessa; ita tamen ut, quousque dicta privilegia pro America Latina perdurent, eodem tempore pro Insulis Philippinis vigeant, ut tum in America Latina tum in praefatis Insulis eadem sit privilegiorum duratio.

Insuper in perpetuum ad easdem Insulas Philippinas extendit Constitutionem *Romanos Pontifices* ab eodem Leone XIII octavo Idus Maii 1881 editam.

Contrariis quibuscumque, etiam speciali mentione dignis, non obstantibus.

Datum Romae, die, mense et anno praedictis.

R. Card. Merry del Val
a Secretis Status.

EPISTOLAE.

I.

AD R. P. EMMANUEL M. NUÑES, O. M., DEFINITOREM GENERALEM IN HISPANIA, OB DEVOTIONIS OBSEQUIUM NOMINE ETIAM AUCTORITATUM ECCLESIASTICARUM LUCENSIUM AUGUSTO PONTIFICI EXHIBITUM.

Muy Rev. Padre:

El devoto Mensaje que con fecha 5 del pasado Febrero, mandan las auctoridades eclesiásticas de Lugo al Santo Padre, ha sido del agrado de Su Santidad, como no podía menos de suceder; porque estimando tanto el fomento y desarrollo del espíritu franciscano entre los fieles,

como lo prueban multitud de documentos pontificios de tiempos aun recientes, le es sumamente grato el ver que las ilustres *Familias Franciscanas* multiplican su celo, no solo para aumentar el número de Terciarios sino también en hacer mas lozano y vigoroso il plantel de ellos, con las piadosas asociaciones de ióvenes católicos, que bajo el nombre de *Juventud Antoniana, Juventud Seráfica,* y otras semejantes, se van instituyendo á la sombra del frondoso arbol del Serafin de Asís.

Su Santidad concede muy de corazón una especialísima Bendición Apostólica á todas las Juventudes mencionadas, con los Religiosos y Autoridades que las fomenten y sostengan.

Me es grato ofrecerme de V. atento seguro servidor,

10 Marzo 1910.

R. Card. Merry del Val.

L. ✠ S.

II.

AD PERILLUSTREM VIRUM EUGENIUM DUTHOIT, PROFESSOREM OECONOMIAE POLITICAE IN UNIVERSITATE CATHOLICA INSULARUM IN GALLIA, OB GRATIARUM ACTIONEM PRO OPERE "VERS L'ORGANISATION PROFESSIONNELLE" BEATISSIMO PATRI REVERENTER EXHIBITO.

Monsieur,

Le Saint Père a agréé avec une satisfaction toute spéciale l'exemplaire de l'ouvrage intitulé: « Vers l'Organisation professionnelle », fruit de votre enseignement à l'Université catholique de Lille, et que votre piété a voulu Lui offrir en filial hommage.

Parmi les moyens de servir aujourd'hui efficacement la cause de Dieu, on ne saurait mettre en doute que l'un des premiers et des plus puissants ne soit l'action sociale, à la condition que l'on entende d'abord par là un constant effort vers la perfection chrétienne, et un large rayonnement de cette perfection autour de soi. A ce prix seulement une ère de justice et de charité pourra se lever sur le monde, avec l'intelligence des vrais intérêts économiques.

Ainsi que vous le remarquez très justement, c'est le faux libéralisme e l'individualisme antichrétien, joints à une autonomie absolue de la personne humaine qui ont entraîné la société civile au bord de l'abîme qui s'ouvre aujourd'hui devant elle. C'est aussi cette téméraire utopie, qui rêve de supprimer radicalement des inégalités que la nature même des choses rend à jamais irréductibles. Soucieux d'épargner au peuple

chrétien ces funestes illusions, les Souverains Pontifes ont eu à cœur de formuler les doctrines et d'établir les constitutions d'un mouvement social catholique, inspirant de la sorte pour ces graves problèmes, dans la mesure où il dépendait d'eux, une solution prompte et assurée.

Aussi bien Sa Sainteté, dès les premiers temps de Son Pontificat, a convié l'action catholique à proposer sa solution aux problèmes sociaux de notre époque, et à la faire valoir pratiquement selon les principes chrétiens.

Votre étude, Monsieur, vient donc à son heure en répandant une lumière nouvelle sur l'un des côtés les plus intéressants et les plus féconds de ce grand objet.

En vous envoyant, ainsi qu'à votre famille, la bénédiction apostolique, Sa Sainteté me charge de vous exprimer Ses paternels encouragements, auxquels je joins mes remercîments personnels pour l'exemplaire du même ouvrage que vous m'avez gracieusement adressé.

Veuillez agréer, Monsieur, l'expression de mes sentiments très distingués.

Le 12 Mars 1910.

R. Card. Merry del Val.

L. ✠ S.

III.

AD STANISLAUM MEDOLAGO ALBANI, COMITEM, PRAESIDEM UNIONIS OECONOMICO-SOCIALIS PRO CATHOLICIS ITALIAE, DE REGULARUM SCHEMATE BEATISSIMI PATRIS ADPROBATIONI PROPOSITO.

Il Santo Padre ha preso conoscenza dello schema di Regolamento che V. S. ha testè presentato alla sovrana Sua approvazione. Tale Regolamento, compilato da cotesta Presidenza per stabilire una più stretta unità d'indirizzo ed un migliore coordinamento di forze tra i minori e maggiori Centri federativi sorti in seno all'Unione Economico-Sociale e l'Unione istessa, per i criteri di pratica efficacia ai quali è informato, si presenta sommamente utile allo scopo, ed è riuscito di vivo gradimento a Sua Santità.

La necessità di tale Regolamento, richiesto, giova riconoscerlo, dal progressivo moltiplicarsi delle Associazioni aderenti all'Unione Economico-Sociale e da un salutare movimento federativo tra i sodalizi similari, costituisce per se stesso il più bell'elogio per l'attuale Presidenza, la quale, chiamata a militare nel campo dell'azione cattolica, è giunta,

con felice successo, a radunare numerose intorno a sè le Istituzioni cattoliche di natura economico-sociale e di raggrupparle in distinti centri, per favorire in un più rapido e fecondo sviluppo delle singole parti la vita rigogliosa del tutto.

L'augusto Pontefice è stato ben lieto di constatarlo, traendone argomento di conforto per sè e di ben meritata lode per cotesta Presidenza, la quale ha così bene corrisposto alle comuni aspettative.

L'approvazione pertanto che Ella implora dal Santo Padre non può farsi desiderare, ed io ho l'onorifico incarico di parteciparliela accompagnata dai migliori auguri che il nuovo Regolamento, col contribuire efficacemente a vieppiù stringere e rinsaldare i vincoli tra il Centro maggiore e le aggregate Federazioni, renda tra esse più copiosa la comunicazione di energia e di vita reciproca e sia alle Istituzioni non ancora federate, salutare eccitamento per una santa e desiderata emulazione.

Ove poi il cresciuto numero delle Federazioni e le nuove esigenze, che ne potrebbero derivare, rendessero necessarie saggie modificazioni ai rapporti dell'Unione colle Federazioni istesse, la Presidenza *pro tempore*, traendo dai nuovi bisogni occasione di nuovi ed efficaci criteri direttivi, potrà portare al presente Regolamento opportune innovazioni od aggiunte, lasciando però sempre inalterato all'Unione quel carattere che la distingue e che le è impresso dal fine pel quale è sorta nel campo dell'azione cattolica.

È però desiderio vivissimo del Santo Padre che una calda e costante carità renda fratelli, in Gesù Cristo, i cuori di tutti gli aderenti alla Unione Economico-Sociale, e che tutte le Federazioni, diocesane o generali, già sorte o che sorgeranno tra i sodalizi similari appartenenti all'Unione istessa, rimangano a questa sempre e docilmente unite e congiunte, come a quel centro che ha per proprio còmpito di unificare e coordinare tutta l'azione economica sociale dei cattolici italiani.

Il « *non erubesco evangelium* » poi, che con tanta franchezza ripeteva già S. Paolo nella sua lettera ai Romani, sia impresso a grandi ed indelebili caratteri sulla bandiera di tutte le Istituzioni cattoliche, ed una aperta e franca professione cristiana formi la loro gloriosa divisa e la sintesi luminosa del carattere che le informa e le distingue. Sua Santità ebbe già occasione di dichiararsi esplicitamente a questo riguardo nel venerato autografo non ha guari indirizzato a V. S.; oggi, profittando di questo incontro, ritorna sullo stesso argomento per inculcare di nuovo ed a tutte indistintamente le Associazioni, che militano nel campo cattolico, di essere e mostrarsi cattoliche a tutta prova, non solo nell'ombra delle proprie riunioni, ma ancora alla luce delle grandi manifesta-

zioni sociali; non solo nel silenzio della vita privata, ma anche nel rumore della vita pubblica, sì che ognuna possa applicare a se stessa e ripetersi con gioia « *in ipso* (Christo) *vivimus, movemur et sumus* ».

E perchè la parola del Pontefice trovi eco fedele nell'animo ossequioso di tutti e singoli gli aderenti all' Unione Economico-Sociale, il Santo Padre, Pio X, imparte ad essi di gran cuore l' apostolica benedizione.

15 Marzo 1910.

R. Card. Merry del Val.

L. ✠ S.

DIARIUM ROMANAE CURIAE

S. CONGREGAZIONE DEI RITI.

Il giorno 5 Aprile p. v. nel Palazzo Vaticano si terrà la Congregazione dei Riti Preparatoria, per discutere il dubbio sopra i miracoli della Ven. Serva di Dio Anna Maria Taigi, del terzo Ordine della SSma Trinità.

NECROLOGIO.

18 Marzo 1910. — Mons. Francesco Augusto Labeuche, Vescovo di Belley.

SACRA ROMANA ROTA.

PAG.

Mediolanen. - Nullitatis matrimonii. - *23 februarii 1910* 206

SECRETARIA STATUS.

DOCUMENTA AMERICAM LATINAM ET INSULAS PHILIPPINAS RESPICIENTIA.

I. Epistola ad Archiepiscopos, Episcopos aliosque locorum Ordinarios in America latina et Insulis Philippinis. - *1 martii 1910*. . . 213

II. Indultum circa abstinentiam et ieiunium pro America latina et Insulis Philippinis. - *1 ianuarii 1910* 215

III. Facultates decennales Episcopis Americae latinae et Insularum Philippinarum concessae. - *1 ianuarii 1910* 217

IV. Indultum concessionis litterarum Apostolicarum *Trans Oceanum* et constitutionis *Romanos Pontifices* ad Insulas Philippinas. - *1 ianuarii 1910* 220

EPISTOLAE.

I. Ad R. P. Emmanuel M. Nuñez, O. M., Definitorem generalem in Hispania, ob devotionis obsequium nomine etiam auctoritatum ecclesiasticarum Lucensium Augusto Pontifici exhibitum. - *10 martii 1910* 220

II. Ad Illñum Virum Eugenium Duthoit, Professorem oeconomiae politicae in universitate catholica Insularum in Gallia, ob gratiarum actionem pro opere *Vers l'organisation professionnelle* Beatissimo Patri reverenter exhibito. - *12 martii 1910* 221

III. Ad Stanislaum Medolago Albani, comitem, Praesidem Unionis oeconomico-socialis pro catholicis Italiae, de regularum schemate Beatissimi Patris adprobationi proposito. - *15 martii 1910* . . 222

DIARIUM ROMANAE CURIAE

I. S. Congregazione dei Riti. *Congregazione preparatoria*. 224

II. Necrologio. . . . . »